

Avtor fotografije: Andrew Robinson

Potujoče onesnaženje

Ali ste že kdaj razmišljali, kako naše dejavnosti vplivajo na širšo okolico? Če razmišljamo o tropskem deževnem gozdu, si predstavljamo področja neokrnjene narave s čistim zrakom in brez atmosferskega onesnaženja, ki je značilno za večja mesta. Globoko v deževnem pragozdu - na območjih Bornea in jugovzhodne Azije - je mednarodna skupina znanstvenikov našla dokaze za onesnaženje, ki ga povzroča človek. V zraku, ki so ga analizirali v pragozdovih Bornea, so odkrili manjše količine plina tetrakloroetena (perkloretilena). Ta plin ne nastaja po naravni poti v pragozdovih; zaradi tega so znanstveniki prepričani, da je tetrakloroeten prišel z dotokom zraka iz bolj oddaljenih krajev.

Nedotaknjena področja tropskih deževnih gozdov so pogosto pod vplivom onesnaženja, ki ga povzročajo ljudje. Proces prenosa onesnaženja z enega na drugi kraj je poznan pod imenom atmosferski transport. Ta vključuje gibanje zraka od enega dela sveta na drugi konec; s seboj nosi škodljive pline, ki nastajajo v industrijskih procesih in pri zgorevanju avtomobilskega goriva.

Matthew Ashfold je z mednarodno skupino znanstvenikov odkril, da določeni vremenski pogoji vplivajo na hitrost gibanja onesnaženega zraka. Ashfold pravi, da »onesnažen zrak prepotuje razdaljo 1000 km na dan«. To pomeni, da lahko onesnažen zrak, ki nastaja v kitajskih in drugih azijskih mestih, zelo hitro doseže tropski deževni gozd na Borneu.

Raziskave kažejo, da moramo več pozornosti nameniti zmanjšanju emisij škodljivih plinov v naših večjih mestih, kajti tetrakloroeten in podobni plini lahko zastrupljajo življenje v naravnih okoljih, ki so od nas oddaljeni tudi več sto kilometrov.

To je otroška verzija sporočila za javnost Evropske zveze geoznanosti (EGU) 'Travelling pollution – East Asian human activities affect air quality in remote tropical forests' (Potujoče onesnaženje – kako človekove aktivnosti v vzhodni Aziji vplivajo na kvaliteto zraka v oddaljenih tropskih deževnih gozdovih). Besedilo je napisal Sam Illingworth (predavatelj na univerzi Manchester Metropolitan, VB); prirejeno besedilo za znanstvene in izobraževalne namene sta napisali Kirsty Pringle (znanstvena sodelavka na univerzi Leeds, VB) in Katy Hewis (svetovalka za izobraževanje in znanost, VB). Besedilo v slovenščino prevedla Lenka Žigon (profesorica, BC Naklo). Za več informacij pogledjte: <http://www.egu.eu/education/planet-press/>.